

Poročilo evalvacije zbirke izobraževalnega programa v projektu »PreseNeeti se«

Maribor, 30.9.2023.

Avtorji:

Andrej Naterer, Suzana Košir, Danijela Lahe, Alja Lipavic Oštir, David Hazemali, Mateja Matjašič Friš

Kazalo

Uvod	3
Evalvacija strukture in vsebine izobraževalnih modulov	4
Evalvacija formata in evalvacijski mehanizmi modulov	13
Evalvacija časovne organizacija izobraževanj.....	15
Integrirana evalvacija izobraževalne zbirke	17
Sklep	23

Ta dokument je nastal s finančno podporo Norveškega finančnega mehanizma. Za vsebino tega dokumenta je odgovorna izključno Univerza v Mariboru in zanj v noben primeru ne velja, da odraža stanje Nosilca programa Izobraževanje – krepitev človeških virov.

Uvod

Pričujoče poročilo temelji na projektni nalogi »Evalvacija izobraževalnega modula in svetovanj«, ki ima v svojem jedru naslednjo nalogo:

»Vsi izobraževalni moduli in svetovanja bodo tekom procesa ustrezno evalvirani s strani raziskovalcev Univerze v Mariboru. V sklopu evalvacije bo prišlo tudi do priprave dokumenta, v katerem bodo popisani tako prednosti kot slabosti razvitega izobraževalnega modula in metodologije svetovanj, ki bodo kasneje vključeni v končna policy priporočila s ciljem prikaza primerov dobrih praks.«

Evalvacija je bila izvedena na podlagi komparacije izobraževalnih aktivnosti s (1) projektno zasnovo, cilji in predvidenimi rezultati, (2) rezultati pregleda literature s poudarkom na dobri in slabih praksah v Sloveniji in na Norveškem, (3) rezultati pred-testa ter (4) drugimi spoznanji, ki so bila dosežena tekom projekta, predvsem v fazi detekcije institucij, med strokovnimi intervjuji in fokusnimi skupinami oziroma v fazi analize GDPR, ter strokovnega obiska partnerskih organizacij na Norveškem.

Evalvacija temelji na glavnih ciljih projekta s posebnimi poudarki na:

- 1.) elementih opolnomočenja oseb NEET,
- 2.) elementih socialne aktivacije in inkluzije oseb NEET;
- 3.) elementih vključevanja mentorjev v dvotirno mentorsko shemo.

Evalvacija strukture in vsebine izobraževalnih modulov

Izobraževanje je bilo organizirano skozi (1) zbirko modulov v kontekstu aktivnosti opolnomočenja in socialne aktivacije oseb NEET (projektni delovni sklop T2) in (2) izbirne vsebine, vse skupaj pa je bilo podprto s (3) s kariernim in psihosocialnim svetovanjem in (4) dvotirnim mentoriranjem.

Načrtovane aktivnosti so temeljile na dveh osnovnih stebrih projekta in sicer:

- 1.) razvoju programa izobraževalnih modulov z namenom celostnega opolnomočenja in aktivacije oseb NEET in
- 2.) karierno in psihosocialno svetovanje.

Enotni del izobraževalnega programa je bil strukturiran v šest vsebinskih izobraževalnih modulov, s petimi delavnicami mehkih veščin, tremi motivacijskimi delavnicami ter izbirnima moduloma poslovne nemščine in slovenščine za tujce, ki sta bila oblikovana na podlagi specifičnih potreb posameznih udeležencev.

Izobraževanja so bila izvedena na osnovi sledeče strukture:

Ime modula	Opis modula, zajete tematike, utemeljitev vsebin	Utemeljitev vsebin	Cilji modula	Trajanje
Digitalne veščine: Excel, nadaljevalna stopnja	Modul zajema poznavanje in uporabo programa Excel na nadaljevalni stopnji. Delavnica zajema naslednje tematike: • besedilne, datumske, statistične funkcije • razvrščanje in filtriranje podatkov	Vsebina je bila izbrana glede na zaznane potrebe in izražene želje udeležencev programa, ki prepoznavajo aktivno poznavanje programa Excel kot prednost pri vključitvi na trg dela.	• poznavanje in uporaba bližnjic in drugih trikov • samostojno pisanje formul in gnezdenje zahtevnih funkcij • razumevanje računanja z datumi • zmožnost vizualizacije podatkov z zahtevnimi grafikoni	12 ur

Pripombe dodal [AN1]: Ali ta opis drži?

Pripombe dodal [EJ2R1]: drži

	<ul style="list-style-type: none"> • grafični prikaz podatkov – grafikoni • bližnjice • oblikovanje celic po meri • spustni seznam • vrtilne tabele 		<ul style="list-style-type: none"> • zmožnost razvrščanja in filtriranja obsežnih seznamov podatkov • zmožnost prikazovanja in nadzorovanja podatkov z vrtilnimi tabelami 	
--	--	--	---	--

Ime modula	Opis modula, zajete tematike, utemeljitev vsebin	Utemeljitev vsebin	Cilji modula	Trajanje
Funkcionalna pismenost: upravljanje s financami (delavnica Gospodinjski proračun in delavnica Posojilo, varčevanje in kriptovalute	Aktivnosti v tem modulu udeleženca vodijo k boljšemu razumevanju osebnih financ, zlasti razmerja med prihodki in odhodki ter potrebami in željami gospodinjstva, k učinkovitemu upravljanju mesečnega in letnega gospodinjanskega proračuna.	Vsebina je bila izbrana glede na poznane potrebe in izražene želje udeležencev programa ter glede na izsledke iz pregleda literature in primerov dobrih in slabih praks v Sloveniji in na Norveške.	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznava različnih virov družinskega dohodka, • razumevanje plačilne liste, • razlikovanje med potrebami in željami, • upravljanje lastnega proračuna (z uporabo digitalnih orodij), • zmožnost spremljanja porabe (z 	8 ur

	<p>Pričujoča delavnica obsega naslednje tematike:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pregled prihodkov in odhodkov, • potrebe in želje, • prepoznava nepotrebnih stroškov, • zdrave potrošniške navade. 		<p>uporabo digitalnih orodij)</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznavna in uporaba dobrih nakupovalnih praks. 	
--	---	--	---	--

Ime modula	Opis modula, zajete tematike, utemeljitev vsebin	Utemeljitev vsebin	Cilji modula	Trajanje
<p>Veščine iskanja zaposlitve (delavnici Raziskujem sebe in trg dela in Dokumentacija za kandidiranje na delovno mesto in zaposlitveni razgovor)</p>	<p>Aktivnosti v tem modulu vodijo udeleženca od odkrivanja osebnostnih lastnosti, ki vplivajo na izbiro delovnega mesta, in prepoznavanja lastnih kompetenc do širšega poznavanja trga dela, njegovega odkritega in skritega dela, ter do raziskovanja izbranih podjetij z namenom zbrati o njih čim več informacij, s čimer si kandidat pogosto pridobi prednost pri kandidiranju pred tekmeči.</p>	<p>Vsebina je bila izbrana glede na zaznane potrebe in izražene želje udeležencev programa ter glede na izsledke iz pregleda literature in primerov dobrih in slabih praks v Sloveniji</p>	<p>Cilji delavnice Raziskujem sebe in trg dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznavanje svojih osebnostnih lastnosti in kompetenc ter najustreznjšega delovnega stila • ovrednotenje ustreznosti lastne spletne identitete • poznavanje načinov iskanja dela, značilnosti odprtega in skritega trga dela ter prednosti mreženja 	8 ur

	<p>Delavnica Raziskujem sebe in trg dela obsega naslednje tematike:</p> <ul style="list-style-type: none">• osebnostne lastnosti, kompetence, delovni stil in spletna identiteta• iskanje zaposlitve: odprti in skriti trg dela• raziskava podjetja, kontakt in ponudba <p>Delavnica Dokumentacija za kandidiranje na delovno mesto in zaposlitveni razgovor je obsegala naslednje tematike:</p> <ul style="list-style-type: none">• oglas za delo• prijava na delovno mesto• življenjepis• zaposlitveni razgovor	<p>in na Norveške.</p>	<ul style="list-style-type: none">• zmožnost samostojne raziskave podjetja in pridobitve pomembnih informacij <p>Specifični cilji delavnice</p> <p>Dokumentacija za kandidiranje na delovno mesto in zaposlitveni razgovor:</p> <ul style="list-style-type: none">• prepoznavna bistvenih informacij v oglasu za delo• izdelava dobre prijave na delovno mesto• poznavanje in izdelava treh različnih oblik življenjepisa, kronološkega, funkcionalnega in EUROPASS življenjepisa• poznavanje poteka zaposlitvenega razgovora, tipičnih vprašanj• uspešno izvedena simulacija zaposlitvenega razgovora	
--	--	------------------------	--	--

Ime modula	Opis modula, zajete tematike, utemeljitev vsebin	Utemeljitev vsebin	Cilji modula	Trajanje
------------	--	--------------------	--------------	----------

<p>Komunikacija in javno nastopanje (delavnici Elementi dobrega govornega nastopa in Govorni nastopi in simulacije govornih situacij)</p>	<p>Aktivnosti udeleženca vodijo od odkrivanja sebe in svojega načina delovanja v družbi in svetu ter lastnih talentov do krepiteve jezikovnih in komunikacijskih spretnosti, prepoznavanja pogojev za uspešno komunikacijo in prvin dobrega javnega nastopa, tako verbalnih kot neverbalnih. Udeleženci se seznanijo tudi s tehnikami za premagovanje strahu pred nastopanjem, ter dobijo praktično izkušnjo govornih situacij, v katerih se mladi brezposelni lahko znajde, in analizo s pomočjo povratne informacije o uspešnosti nastopa ter osnove poslovnega komuniciranja. Delavnica Elementi dobrega govornega nastopa je obsegala naslednje tematike:</p> <ul style="list-style-type: none">• samospoznavanje• besedna in nebesedna komunikacija• premagovanje strahu pred nastopanjem	<p>Vsebina je bila izbrana glede na zaznane potrebe in izražene želje udeležencev programa ter glede na izsledke iz pregleda literature in primerov dobrih in slabih praks v Sloveniji in na Norveške.</p>	<p>Specifični cilji delavnice</p> <p>Elementi dobrega govornega nastopa so bili:</p> <ul style="list-style-type: none">• razumeti kdo sem in kakšen sem• spoznati različne neverbalne prvine govora: telesna drža, gibi rok, mimika, očesni stik idr.• spoznati različne verbalne prvine govora: zvočni elementi, ritem govorjenja, premor, izgovorjava, mašila idr.• spoznati lastnosti dobro oblikovanega sporočila• prepoznati pomembnost dobre priprave na govorni nastop• seznaniti se s tehnikami za premagovanje strahu <p>Specifični cilji delavnice</p> <p>Govorni nastopi so bili:</p> <ul style="list-style-type: none">• uspešno uporabiti elemente dobrega govornega nastopa pri	<p>12 ur</p>
---	--	--	--	--------------

	<p>Delavnica Govorni nastopi je obsegala naslednje tematike:</p> <ul style="list-style-type: none">• praktična izvedba govornega nastopa s tematiko po lastni želji• simulacija govornih situacij• osnove poslovne komunikacije		<p>vnaprej pripravljenem nastopu</p> <ul style="list-style-type: none">• usvojiti in praktično uporabiti osnove komuniciranja v poslovnem svetu• uspešno uporabiti elemente dobrega govornega nastopa pri sodelovanju v improvizirani govorni situaciji• razumeti svoje pomanjkljivosti na področju govornega nastopanja in komunikacije z namenom izboljšanja	
--	---	--	--	--

Ime modula	Opis modula, zajete tematike, utemeljitev vsebin	Utemeljitev vsebin	Cilji modula	Trajanje
Podjetništvo (delavnici Poslovna ideja in Samozaposlitev)	Aktivnosti v tem modulu nudijo okvirni pregled poti poslovne ideje od prve zamisli do njenega razvoja, vključno z raziskavo tržišča in konkurence, vključujejo pa tudi ogled lokalnega podjetniškega inkubatorja ter točke SPOT, kjer pridobimo vse informacije	Vsebina je bila izbrana glede na zaznane potrebe in izražene želje udeležencev programa ter glede na izsledke iz pregleda	Specifični cilji delavnice Poslovna ideja so bili: <ul style="list-style-type: none">• razumevanje pomembnosti zasnove za poslovno idejo• razumevanje in izvedba posameznih korakov v razvoju poslovne ideje	8 ur

	<p>o registraciji podjetja in jo tudi izvedemo, ter obisk lokalne izpostave FURS, kjer mladi podjetniki pridobijo vse informacije o finančnih poslovnih obveznostih.</p> <p>Delavnica Poslovna ideja je obsegala naslednji tematiki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasnova poslovne ideje • razvoj poslovne ideje <p>Delavnica Samozaposlitev je obsegala naslednji tematiki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postopek odprtja podjetja oz. samozaposlitev • davčne in druge finančne obveznosti podjetnika ter poročila 	<p>literature in primerov dobrih in slabih praks v Sloveniji in na Norveške.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznavanje ponudbe lokalnega podjetniškega inkubatorja <p>Specifični cilji delavnice Samozaposlitev so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznavanje pogojev za odprtje podjetja • poznavanje postopka odprtja podjetja • razumevanje poslovnih finančnih obveznosti, oddaje različnih poročil oziroma plačilo davkov ter drugih nakazil v državno blagajno 	
--	--	--	--	--

Ime modula	Opis modula, zajete tematike, utemeljitev vsebin	Utemeljitev vsebin	Cilji modula	Trajanje
Delovnopravna zakonodaja	<p>Aktivnosti v tem modulu se osredotočajo na izbrana področja, ki udeležencem omogočijo razumevanje osnov delovnega prava, delovnih razmerij in pravic in obveznosti iz delovnega razmerja. S poznavanjem</p>	<p>Vsebina je bila izbrana glede na zaznane potrebe in izražene želje udeležencev</p>	<p>Specifični cilji delavnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznavanje postopka sklenitve delovnega razmerja • poznavanje specifik različnih oblik delovnih razmerij 	8 ur

	<p>osnov delovnopravne zakonodaje udeleženci bolj suvereno nastopijo na trgu dela, lažje prepoznajo in razumejo svoje obveznosti ter varujejo svoje pravice, zmanjša se strah pred izkoriščanjem s strani delodajalca, ki se v ciljni skupini populacije NEET pogosto pojavlja kot razlog, da osebe zaposlitve ne iščejo.</p> <p>Delavnica je obsegala naslednje tematike:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sklenitev delovnega razmerja • oblike delovnih razmerij • pravice in obveznosti iz delovnega razmerja • prenehanje pogodbe o zaposlitvi. 	<p>programa ter glede na izsledke iz pregleda literature in primerov dobrih in slabih praks v Sloveniji in na Norveškem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznavanje in razumevanje pravic in obveznosti iz delovnega razmerja • razumevanje različnih oblik odpovedi delovnega razmerja • poznavanje ukrepov v primeru kršitve pravic delavca
--	--	--	--

Modularna organizacija se kaže kot dobro zastavljena. Glavni pozitivni aspekti so:

- (1) povečevanje dostopnosti do relevantnih vsebin - dosednji rezultati so pokazali, da je dostopnost do relevantnih vsebin eden glavnih problemov mladih NEET. Vsebine, ki so za njih relevantne velikokrat niso dostopne, medtem, ko so vsebine, ki so dostopne, velikokrat nerelevantne. Evalvirani moduli predstavljajo odlično priložnost, ki jo kaže ohraniti in okrepiti tudi po zaključku projekta »PreseNeeti se«, bodisi v obliki ločenega programa, bodisi kot serijo komplementarnih elementov programov, ki so že v izvajanju (npr. Pumo);
- (2) targetiranost vsebin z vidika potreb in značilnosti mladin NEET – dosednji rezultati so pokazali, da mladi NEET niso homogena skupina in da se njihove potrebe in značilnosti razlikujejo. Specifična

selekcija vsebin in njihova organizacija v modularno shemo omogoča odlično fokusiranje vsebin na tista področja, ki so trenutno najbolj aktualna z vidika želja, potreb in trendov na tem področju, s čemer ne povečajo zgolj pozitivni učinki izpostavljenosti samim vsebinam, ampak tudi njihova dostopnost, relevantnost za posameznika in individualiziranost samega pristopa;

(3) omogočanje individualiziranega pristopa – dosednji rezultati so pokazali, da se mladi velikokrat soočajo s številnimi izzivi na individualni ravni, veliko jih ima izjemno omejene jezikovne spretnosti in nizek kulturni kapital, izražanje pa dodatno otežujejo socialne anksioznosti. Modularna organizacija temelji na že oblikovanem predlogu oblikovanja pristopov in vsebin na individualiziran način (npr. glede pristopa, formata, časovnih okvirjev), kar nedvomno predstavlja enega od najmočnejših atributov izobraževanja, svetovanja in opolnomočenja.

Glede potencialnih izboljšav bi bilo v prihodnje potrebno:

- podrobneje spremljati dejanske potrebe potencialnih udeležencev in v skladu z ugotovitvami posodabljati ponujene vsebine,
- podrobneje spremljati makro trende in v skladu z ugotovitvami posodabljati ponujene vsebine,
- zagotoviti fleksibilnost glede pristopa, formata in časovnih okvirjev izvajanja modulov.

Evalvacija formata in evalvacijski mehanizmi modulov

Ime modula	Format	Mehanizem refleksije in evalvacija učinkov
Digitalne veščine: Excel, nadaljevalna stopnja	- frontalno, - aplikativno, problemsko usmerjeno, - uporaba IKT, - v živo /na daljavo/hibridno	Ob koncu delavnice učitelj preveri, kako so se udeleženci počutili med delavnico in kaj so se novega naučili, ali je delavnica izpolnila njihova pričakovanja. Za namen povratne informacije lahko uporabi tudi vprašalnik.
Funkcionalna pismenost: upravljanje s financami (delavnica Gospodinjski proračun in delavnica Posojilo, varčevanje in kriptovalute	- frontalno, - aplikativno, problemsko usmerjeno, - uporaba IKT.	S končno razpravo v krogu učitelj preveri, kako so se udeleženci počutili med vajami in kaj so se novega naučili, ali so vaje izpolnile njihova pričakovanja. Poleg razprave, zlasti če so udeleženci bolj zadržani, lahko uporabi tudi igre za izmenjavo povratnih informacij ali vprašalnike.
Veščine iskanja zaposlitve (delavnici Raziskujem sebe in trg dela in Dokumentacija za kandidiranje na delovno mesto in zaposlitveni razgovor)	- frontalno v kombinaciji z delavniškimi pristopi, - aplikativno, problemsko usmerjeno, - uporaba IKT.	S končno razpravo v krogu učitelj preveri, kako so se udeleženci počutili med vajami in kaj so se novega naučili, ali so vaje izpolnile njihova pričakovanja. Poleg razprave, zlasti če so udeleženci bolj zadržani, lahko uporabi tudi igre za izmenjavo povratnih informacij ali vprašalnike.
Komunikacija in javno nastopanje (delavnici Elementi dobrega govornega nastopa in Govorni nastopi in simulacije govornih situacij)	- frontalno v kombinaciji z delavniškimi pristopi, - aplikativno, problemsko usmerjeno, - uporaba IKT.	S končno razpravo v krogu učitelj preveri, kako so se udeleženci počutili med vajami in kaj so se novega naučili, ali so vaje izpolnile njihova pričakovanja. Poleg razprave, zlasti če so udeleženci bolj zadržani, lahko uporabi tudi igre za

		izmenjavo povratnih informacij ali vprašalnike.
Podjetništvo (delavnici Poslovna ideja in Samozaposlitev)	- skupinsko delo, - frontalno v kombinaciji z delavniškimi pristopi, - aplikativno, problemsko usmerjeno, - uporaba IKT.	S končno razpravo v krogu učitelj preveri, kako so se udeleženci počutili med vajami in kaj so se novega naučili, ali so vaje izpolnile njihova pričakovanja. Poleg razprave, zlasti če so udeleženci bolj zadržani, lahko uporabi tudi igre za izmenjavo povratnih informacij ali vprašalnike.
Delovnopravna zakonodaja	- frontalno v kombinaciji z delavniškimi pristopi, - aplikativno, problemsko usmerjeno, - uporaba IKT.	S končno razpravo v krogu učitelj preveri, kako so se udeleženci počutili med vajami in kaj so se novega naučili, ali so vaje izpolnile njihova pričakovanja. Poleg razprave, zlasti če so udeleženci bolj zadržani, lahko uporabi tudi igre za izmenjavo povratnih informacij ali vprašalnike.

Predvideni moduli izkazujejo na ravni formata naslednje izjemno pozitivne karakteristike:

1.) Najpogostejša oblika formata je kombinacija frontalnega in delavniškega pristopa, kar je skladno z izraženimi željami in potrebami udeležencev in s smernicami pridobljenimi iz pregleda primerov dobrih in slabih praks. Tudi organizacije, ki so bile predmet strokovnega obiska Norveške so izpostavile ta pristop kot najučinkovitejši z vidika naslavljanja potreb in značilnosti udeležencev.

2.) Pri izvajanju vsebine je največji poudarek na aplikativnosti in problemski usmerjenosti, kar je prav tako skladno z izraženimi željami in potrebami udeležencev ter s smernicami pridobljenimi iz pregleda primerov dobrih in slabih praks. Številni predstavniki norveških organizacij so povedali, da to takšen prinaša tudi posebno pozitivne učinke glede individualnega opolnomočenja, kar igra pomembno vlogo tako pri socio-kulturni integraciji posameznikov, kot tudi pri zagotavljanju njihovega psiho-fizičnega blagostanja.

3.) Vsi moduli imajo v svojo zasnovano dobro integrirano povratno zanko, ki je načrtovana na način, da:

- vodja/moderator modula sondira počutje in stališča udeležencev,

- vodja/moderator reflektira stališča udeležencev skozi njihova pričakovanja,
- vodja/moderator modificira vsebino in evalvacijske mehanizme, če je to potrebno.

Glede potencialnih izboljšav bi bilo v prihodnje potrebno:

- podrobno spremljati dejanske potrebe potencialnih udeležencev in v skladu z ugotovitvami uvajati formate, ki so skladni z njihovimi potrebami in željami (npr. modul, ki se izvede v obliki ekskurzije, simulacije in druge oblike pedagoškega dela).

Evalvacija časovne organizacija izobraževanj

Izvajanje obveznih je bilo načrtovano v novembru in decembru trikrat tedensko po največ 4 ure, januar in februar pa sta namenjena izbirnim modulom. Aplikacija modulov je bila načrtovana v naslednji cirkulaciji:

Mesec	Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek
November			individualni pogovori	individualni pogovori	individualni pogovori
	individualni pogovori	motivacija	zakonodaja	psihosocialne vsebine	jezik
	jezik	motivacija	zakonodaja	računalniška znanja	jezik
	jezik	komunikacija	funkcionalna pismenost	računalniška znanja	jezik
	jezik	psihosocialne vsebine	funkcionalna pismenost		
December	podjetništvo	podjetništvo	Veščine iskanja zaposlitve	računalniška znanja	
	Veščine iskanja zaposlitve	psihosocialne vsebine	psihosocialne vsebine	komunikacija	
		motivacija	komunikacija	psihosocialne vsebine	
Januar	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno
	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno
	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno
	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno
Februar	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno
	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno
	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno
	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno	Izbirno

Predstavljeni načrt eksekucije modul se kaže kot izjemno dober. Glavni pozitivni aspekti so:

- 1.) dobra kombinacija svetovalnih in izobraževalnih aktivnosti, kar je skladno z detektiranimi dejanskimi potrebami mladih NEET (npr. v fokusnih skupinah), kot tudi rezultati pregleda dobrih in slabih praks v Sloveniji in na Norveškem,
- 2.) dobra rotacijska logika aktivnosti, ki se kaže v pravi meri disperziranosti oziroma zgoščenosti specifičnih načrtovanih aktivnosti,
- 3.) dobra časovna lociranost, ki se kaže predvsem v zgoščenosti aktivnosti v predvidenih mesecih in ne skozi celotno šolsko/projektno (programsko) leto,
- 4.) dobra kombinacija med obligatornostjo in izbirnostjo vsebin.

Omenjeni pozitivni aspekti dobro naslavlja številne značilnosti in potrebe mladih NEET (npr. slaba kulturna integriranost in socialna izoliranost z vidika običajnih dnevnih rutin, relativno krajša pozornost in podobno), kar dodatno krepi že omenjene pozitivne aspekte oblikovane vsebine, predvsem dostopnost, targetiranost in individualiziranost.

Glede potencialnih izboljšav bi bilo v prihodnje potrebno:

- podrobneje spremljati dejanske potrebe potencialnih udeležencev in v skladu z ugotovitvami prilagajati urnike izvedbe, hkrati s tem pa omogočiti, da se vključi tudi tise posameznike, ki bi iz rotacije izpadli,
- podrobneje spremljali programe, ki se trajno izvajajo zunaj projekta (npr. Pumo), prilagoditi izvajanje njihovim urnikom, zagotoviti kompatibilnost oziroma komplemetarnost izvajanja in na ta način okrepiti pozitivne sinergijske učinke programov, ki so namenjeni mladim NEET.

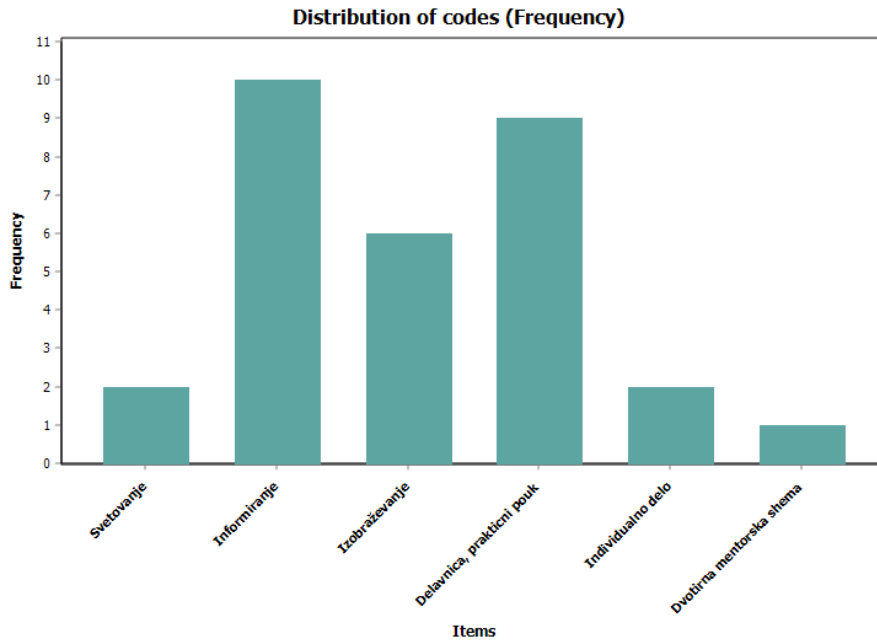
Integrirana evalvacija izobraževalne zbirke

Integrirana evalvacija izobraževalnih vsebin je bila opravljena s pomočjo kodiranja zbranega gradiva. Kodirna shema je temeljila na naslednjih kategorijah:

Kategorija	Kod
Naslovljeni temeljni cilji projekta	Opolnomočenje
	Socialna aktivacija
	Inkluzija
Predvideni format/pristop	Svetovanje
	Informiranje
	Izobraževanje
	Delavnica, praktični pouk
	Individualno delo
	Dvotirna mentorska shema
Razvoj veščin	IKT
	Socialna interakcija
	Finančna kompetentnost
	Konkurenčnost na trgu dela
	Dvig idiosinkratskih kapacitet
	Funkcionalna pismenost

Evalvacija načrtovanega (Grafikon 1) pristopa je pokazala, da med predvidenimi pristopi oziroma formati prevladujeta informiranje in oblike, ki temeljijo na delavnicah, sledi pa izobraževanje (v smislu ex-catedra). Ta trojica predstavlja jedro načrtovanega pristopa in je v veliki meri skladna tako z željami in potrebami mladih NEET, kot tudi z vsebinami, ki takšen način dela omogočajo oziroma zahtevajo. Pristopi svetovanja, individualnega dela predstavljajo drugi nivo načrtovanega pristopa. Takšno zasnovano je sicer težje povezati z neposredno izraženimi željami udeležencev, je pa na podlagi pregleda literature in dosedanjih izkušenj mogoče sklepati, da bo prinesel željene učinke:

- sposobnost individualnega dela je nekaj kar morajo mladi NEET v veliki meri še razviti, zato ta format v kontroliranem kontekstu projekta predstavlja odlično priložnost za razvoj teh spretnosti,
- svetovanje in dvotirna mentorska shema sta pristopa, ki sta na voljo udeležencem, da jih po potrebi uporabijo in glede na to jima je dodeljeno mesto, da jih udeleženci izkoristijo po lastni presoji in v skladu s prepoznanimi potrebami.

Grafikon 1: Analiza formatov in pristopov

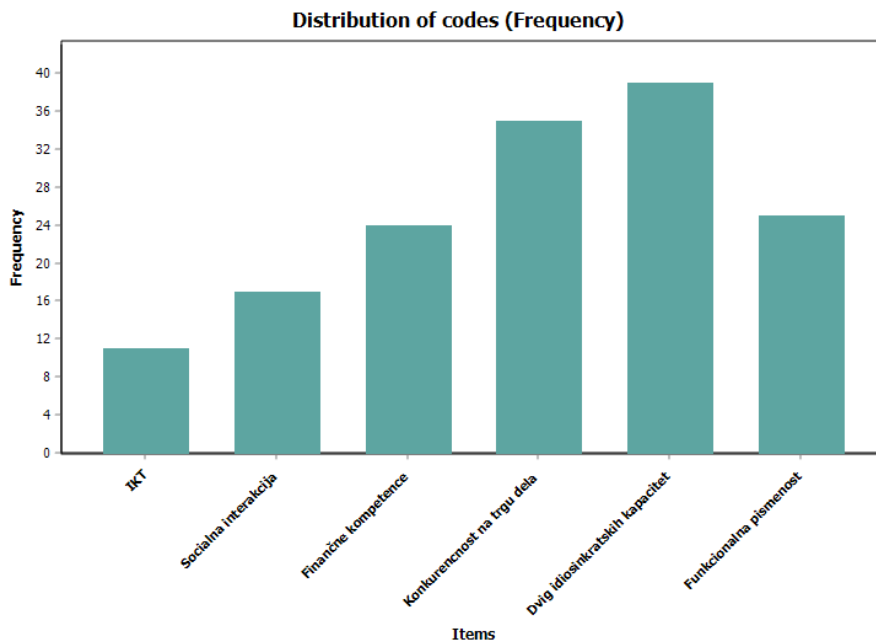
V drugem koraku smo izvedli evalvacijo targetiranih veščin in učinkov (Grafikon 2). Rezultati so pokazali, da se največ vsebin nanaša na dvig idiosinkratskih veščin, veščin za dvig konkurenčnosti na trgu dela, ter dvig finančne in funkcionalne pismenosti. Glede na to, da tako večina neposredno izraženih potreb mladih NEET in pregled literature omenjata prav te elemente kot ključne, gre skleniti, da je izbor targetiranih veščin odličan. Socialna integracija in IKT veščine so se sicer pokazali kot sekundarni, vendar gre ta sklep potrebno umestiti v kontekst:

- IKT veščine so glede na stopnjo digitaliziranosti mladih v Sloveniji izjemno visoke in glede na to, da mladi ta prostor obvladujejo, bi bilo nesmiselno in neracionalno naslavljati veščine, za katere mladi ocenjujejo, da jih že imajo. Vseeno pa analizirane vsebine razvoja teh kompetenc ne zanemarjajo in so v projekt dobro umeščene.

- veščine dobre socialne interakcije sicer predstavljajo eno od temeljnih potreb mladih, so pa izjemno široke in vseobsegajoče, zato na tej točki v projektu ne gre pričakovati, da bi vse resurse preusmerili na to področje. Zraven tega stopnja spretnosti socialne interakcije med mladimi NEET ni enotna in glede na to, da imajo eni visoke spretnosti, drugi pa nekoliko nižje, je bolj smiselno vsebine za razvoj

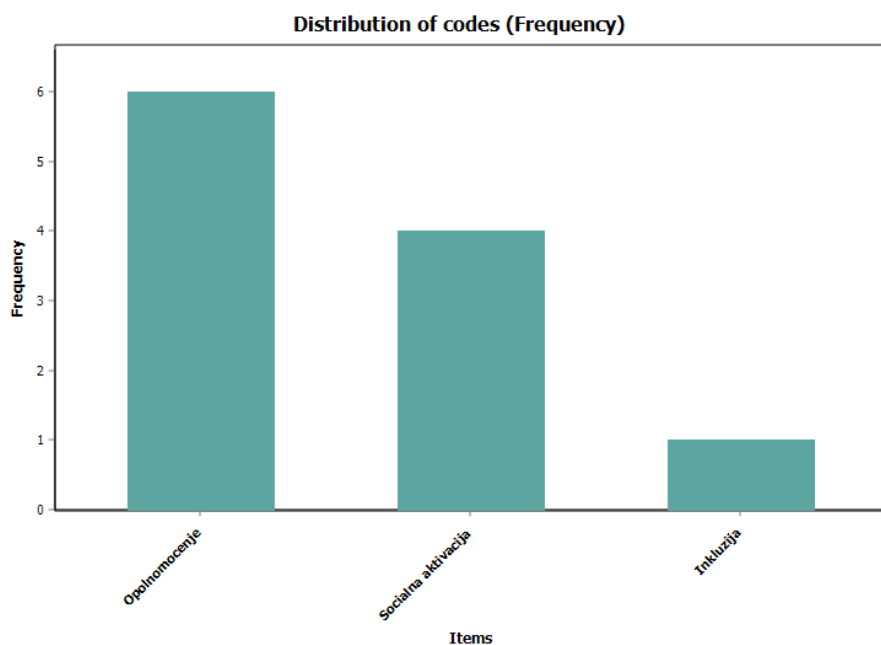

teh spretnosti zgolj ponuditi slušateljem, večino resursov pa nameniti področjem, kjer je manjko večšin univerzalen (npr. konkurenčnost na trgu dela ter finančna in funkcionalna pismenost).

Grafikon 2: Analiza targetiranih veščin in učinkov

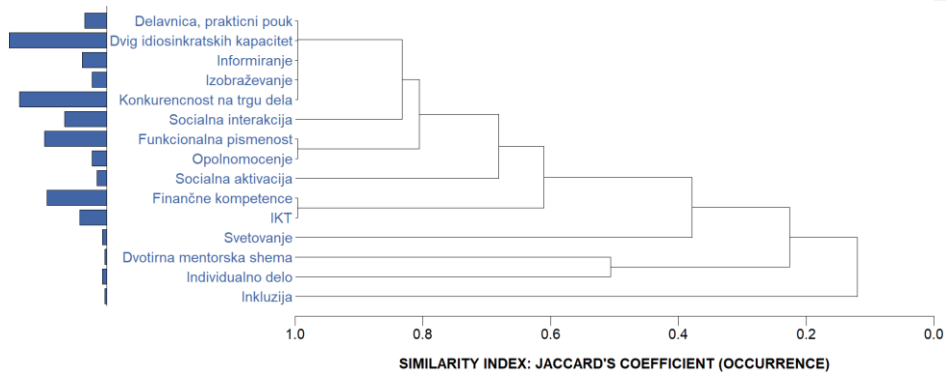
Glede na cilje projekta, ki jih predvidene vsebine naslavlja je mogoče skleniti, da je večina usmerjena na opolnomočenje mladih NEET, sledi njihova socialna aktivacija in potem inkluzija (Grafikon 3):

Grafikon 3: Skladnost s temeljnimi cilji projekta

Na podlagi teh rezultatov je mogoče oceniti, da je obtežitev vsebin ustrezna, da se usmerja v cilje, ki jih je v projektu mogoče realizirati, ob tem pa je naslavljanje ciljem mogoče tudi smiselno umestiti v druge programe, ki se odvijajo zunaj projekta in bodo predstavljali pomemben potencial po zaključku projekta (npr. Pumo).

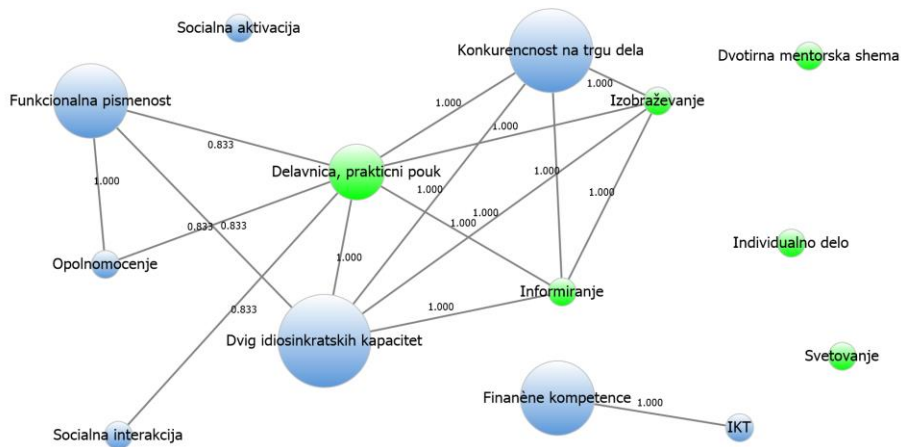
Celostna analiza strukturnega in tematskega polja načrtovanih izobraževalnih vsebin je prikazana v Grafikonu 4. Grafikon prikazuje aglomeracijsko strukturo vsebine, ki temelji na faktorjih podobnosti (izračun faktorjev podobnosti je temeljil na faktorjih sopojavnosti) vsebinskih elementov, kodiranih s pomočjo zgoraj predstavljene kodirne sheme.

Grafikon 4: Aglomeracijska shema vsebinskih elementov

Podrobnejša analiza faktorjev sopoavnosti med jedrnimi vsebinskimi elementi je prikazana v Grafikonu 5. Analiza povezav (link analysis) je pokazala pomembne povezave v strukturo gradiva za izobraževanje:

- 1.) gradivo v veliki meri temelji na cilju dviga konkurenčnosti na trgu dela, na dvigu funkcionalne pismenosti in finančnih kompetenc,
- 2.) gradivo v največji meri stremi k dvigu idiosinkratskih kapacitet, kar je ključni del opolnomočenja in zagotavljanja dobrobiti posameznika,
- 3.) gradivo v veliki meri temelji na praktičnih pristopih, ki so podprto skozi izobraževanje in informiranje

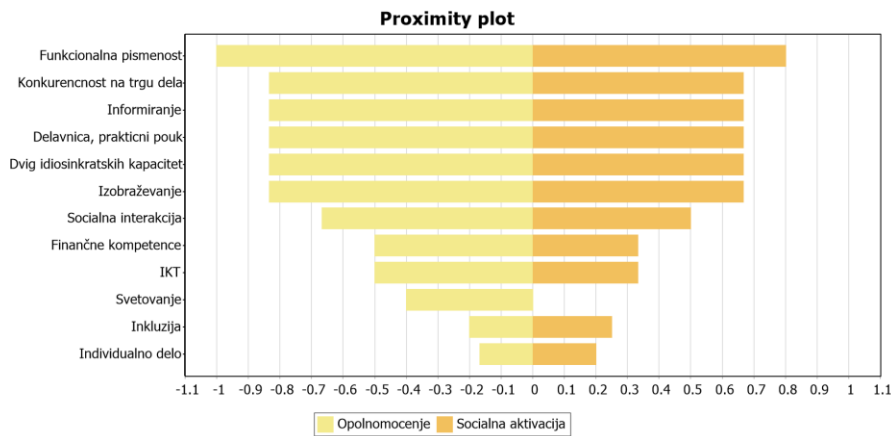

Grafikon 5: Analiza povezav med jedrnimi vsebinskimi elementi

Legenda: pristopi so obarvani zeleno, spretnosti in vsebine so obarvane modro

Na podlagi navedenega lahko sklenemo, da so jedrni elementi odlično inkorporirani v temeljno zasnovo projekta, upoštevajoč, (1) da se analizirano gradivo nanaša zgolj na načrtovane izobraževalne vsebine in (2) da so v analizo bili vključeni tudi elementi, ki z vidika gradiva za izobraževanje predstavljajo sicer periferne gradnike, ki pa so ključni za druge aspekte projekta. Ker se ti elementi v Grafikonu 5 pojavljajo kot osamelci, skupina pa vključuje na ravni ciljev socialno aktivacijo, na ravni načrtovanih formatov pa svetovanje, individualno delo in dvotirno mentorsko shemo. Za te elemente je potrebno izpostaviti, da so dobro integrirani v analizirano gradivo, ker pa gre za gradnike drugih aktivnosti v projektu, jim je v analiziranem gradivu racionalno in smiselno dodeljena sekundarna vloga.

Za potrebe sklepne evalvacije smo opravili analizo vseh obravnavanih elementov v presečišču s temeljnimi cilji projekta »PreseNeeti se« (glej Grafikon 6). Analiza je bila opravljena s pomočjo faktorjev sopoljavnosti med analiziranimi kategorijami v odnosu do temeljnih ciljev, rezultati pa so prikazani kot oris bližine teh elementov do cilja opolnomočenja in socialne aktivacije, ki sta dva osnovna cilja projekta (proximity plot):

Grafikon 6: gradniki vsebine v odnosu do ciljev projekta.

Iz Grafikona 6 je mogoče razbrati, relativno enakomerno distribucijo gradnikov vsebine izobraževanja v odnosu do obeh temeljnih ciljev projekta, torej opolnomočenja in socialne aktivacije. Izjema je svetovanje, ki se v celoti povezuje s ciljem opolnomočenja. Podrobnejša analiza vsebine je pokazala, da je glavni razlog za to najti v dejstvu, da se svetovanje kot aktivnost nanaša na zadovoljevanje idiosinkratskih potreb udeležencev, kamor sodijo predvsem elementni vezani na občutke nemoči, praktično nikoli pa na občutke socialne neaktivnosti. Svetovanje je torej potrebno razumeti in umestiti v nabor aktivnosti, ki imajo za cilj zadovoljevanje potreb oziroma reševanja problemov, ki so socialne narave (npr. v smislu odnosnosti udeležencev) in so v veliki meri vezani na njihovo psihološko stanje (npr. v smislu obravnave različnih oblik anksioznosti). Socialna aktivacija pa v tej luči predstavlja komplementarni cilj oziroma rezultat, čeprav je navidezno ločena od aktivnosti svetovanja.

Sklep

Generalno je mogoče skleniti, da je analizirana izobraževalna shema zastavljena dobro:

1.) Modularna organizacija se kaže kot dobro zastavljena, saj (1) prispeva k povečevanju dostopnosti do relevantnih vsebin, (2) povečuje targetiranost vsebin in tako gradi na značilnostih populacije NEET in zagotavlja boljše zadovoljevanje njihovih potreb in (3) omogoča individualizirani pristop, ki nedvomno prispeva k učinkovitejšemu reševanju problemov na ravni posameznika. Potencialne izboljšave na tem področju morajo biti usmerjene v podrobno spremljanje tako makro trende, kot tudi potrebe udeležencev in v skladu z ugotovitvami posodabljati ponujene vsebine, hkrati pa tudi zagotoviti fleksibilnost izvajanja modulov.

Pripombe dodal [AN3]: Helena, prosim preberi in po potrebi dopolni

Pripombe dodal [HP4R3]: prebrala, nekaj malega dopolnila

2.) Z vidika formata je kombinacija frontalnega in delavniškega pristopa odlična, hkrati s tem pa tudi skladna z izraženimi željami in potrebami udeležencev ter občimi smernicami na področju dela z NEET.

3.) Poudarek na aplikativnosti in problemski usmerjenosti ima potencial izjemno pozitivnega prispevka k prenosu znanj, vsebin in izkušenj, ob tem da pomembno vpliva na opolnomočenje udeležencev in prinaša tudi pozitivne učinke pri socio-kulturni integraciji posameznikov ter pri zagotavljanju njihovega psiho-fizičnega blagostanja.

4.) Vsi moduli imajo v svojo zasnovo dobro integrirano povratno zanko, in omogočajo sprotno prilagajanje vsebin, formatov in izvedbe.

5.) Kombinacija svetovalnih in izobraževalnih aktivnosti, je skladna z detektiranimi dejanskimi potrebami mladih NEET (npr. v fokusnih skupinah), kot tudi rezultati pregleda dobrih in slabih praks v Sloveniji in na Norveškem, in bo imela pozitiven učinek na temeljne cilje, predvsem na opolnomočenje in aktivacijo mladih, ter njihovo socio-kulturno integriranost.

Iz navedenega izhaja, da analizirane vsebine odlično naslavlajo številne ključne elemente, izpostavljene v poročilu "Pregled stanja na področju NEET: primer Slovenije in Norveške" (2022), in "Poročilu s predtesta" (2022), predvsem glede oblikovanja nabora mehkih veščin, ki so komplemetarne uradnim zdravstvenim in medicinskim programom (npr. mehke vsebine na temo socialnih interakcij, reševanja konfliktov, asertivnega vedenja, krepitve samopodobe ...) in zagotovitev dostopa do vsebin, ki bodo omogočale postopno in dozirano nabiranje izkušenj za integracijo na trg dela (npr. dozirano razvijanje lastnih podjetniških idej v kontroliranem in varnem okolju). Analizirani program prav tako za udeležence, pri katerih je status NEET vezan na serijo kariernih in biografskih odločitev odgovarja na potrebo po oblikovanju vsebin in aktivnosti, ki bodo preko njihove prostovoljne participacije omogočile fleksibilnost, ki si jo udeleženci želijo in jo potrebujejo za navigacijo na trgu dela, ter nabor mehkih vsebin, ki bodo omilile njihove idiosinkratske težave in olajšale socialne interakcije (npr. komunikacijske delavnice), ter ponujale priložnosti za realizacijo lastnih podjetniških idej. Zraven tega vsebine dobro naslavlajo tudi težave vezane na socio-kulturno okolje, kjer prispevajo k oblikovanju in realizaciji možnosti za socio-kulturno integracijo in zagotavljajo dostop do pravno-zakonodajnega znanja in svetovanja, predvsem glede opolnomočenja mladih za trg dela.